

Veer Narmad South Gujarat University Surat

Year: 2023-24

Course: Bharatiya Knowledge Systems –an Introduction Semester: 1

Credits: 2, Hours: 30

Unit -1	Bharatiya Knowledge Systems and Tradition
	<ul style="list-style-type: none">➤ Self – Revelation of Bharat.➤ Knowledge Tradition of Glorious Bharat.➤ The Sublime Journey of Bharatiya Culture & Civilization.➤ Dissemination and contribution of Bharatiya Knowledge systems in the world Glorious tradition of Science and Art in Bharat.
Unit -2	The Way of Life/ Jivan Darshan in Bharatiya Knowledge Systems
	<ul style="list-style-type: none">➤ Way of life as Bharatiya Knowledge Systems.➤ The Implicit Concepts in Bharatiya Knowledge Systems. Birth, Death, Rebirth, Law of Karma, Idea of Sukhha, Ideal of Life, Paap – Punya, Moksha.➤ Social Viewpoint in Bharatiya Knowledge systems.➤ Co - existence of Nature and Human Nature, Manifold Paths of Upasana, Value of Harmonious Existence- Ritam.➤ Idea of Vasudhaivkutumbkam.➤ Bhartiya Vangmaya and Implication of Wisdom in Social Life.➤ Four Purusharthas of Bharatiya Knowledge System.<ul style="list-style-type: none">❖ Dharma❖ Artha❖ Kama❖ Moksha

Objectives

- To uphold perspective and reception of the Indian knowledge system among the students.
- To acquaint students to the real essence of Bharat and what is actually Bharatiya Asmita.
- To cultivate the understanding of the concept of traditional knowledge and its importance among the students.
- To provide a platform for discussion, exchange of ideas, and engagement on the Indian knowledge system.
- To explore the contemporary relevance and application of Indian knowledge systems in society and academia.
- Creating sensitivity towards knowing the need and importance of protecting traditional knowledge.

Outcomes

- Students will have an understanding of the basics of the Indian knowledge system and its relevance and applications to various fields.
- This will ideally also inspire future research and applications of these systems in their respective academic disciplines.
- IKS can enhance a student's creative skills by allowing them to inculcate novel thought process.
- Additionally, it will help the students build their self-confidence.
- It will enhance their aesthetic creativity by nurturing them to be more open-minded and confident.

Reference Books:

1. Kapoor Kapil, Singh Avadhesh (2021). "Indian Knowledge Systems Vol – I & II", Indian Institute of Advanced Study, Shimla, H.P.
2. B. Mahadevan, Introduction to Indian Knowledge Systems, IISC Bangalore
3. R. C. Majumdar, Ancient India, Motilal Banarsidas, Publishers, New Delhi, First edition , Vransi 1952, reprint 2003.
4. Basham, A.L. (ed.). A Cultural History of India, New Delhi, Oxford University Press, 1975.
5. Sri Aurobindo, The Foundation of Indian Culture, SABDA, Sri Aurobindo Ashram, Pondicherry,1972. Also available in Gujarati Translation as "Bhatatiya Sanskruti Na Paya."
6. Sri Aurobindo, India's Rebirth, SABDA, Sri Aurobindo Ashram, Pondichery,1972.
7. Swami Vivekananda, Bharat Ma Aapela Bhashano, Books Libraria, 2020
8. Sharad Hebalkar, Bharatiya Sanskruti No Vishva Sanchar, Sahitya Sadhana Trust, Ahmedabad, 2004.
9. Sri Aurobindo and The Mother, Char Tapasyao ane Char Mukti, SABDA, Sri Aurobindo Ashram, Pondicherry.
10. Swami Vivekananda, Sapanao Nu Bharat, Diamond Books, New Delhi.
11. B S Shah, Shikshan Chintakonu Shikshan Darshan, B S Shah Prakashan,
12. V H Patel, Hindu Dharma Ni Mahanata, Pravin Prakashan, Rajkot,2015
13. V K Bhatt, Sri Aravind Nu Tatva Darshan, University Granth Nirmana Board, Gandhinagar.
14. Katdare Indumati, Kutumb Aur Kutumb Shiksha, Punarutthan Vidyapith, Ahmedabad.

**VEER NARMAD SOUTH
GUJARAT UNIVERSITY, SURAT.**

**BKS Syllabus for all
UG Programmes
Semester-1**

Designed by,

Centre For Hindu Studies

भारतीय ज्ञान संपोषण केन्द्रम्,

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात यूनिवर्सिटी, सूरत.

સ્નાતક(UG) સ્તરે ભારતીય જ્ઞાન પરંપરા અભ્યાસક્રમ.

ભારતીય જ્ઞાન પરંપરાનો પરિચય

Veer Narmad South Gujarat University Surat

Year:2023-24

Course: Bharatiya Knowledge Systems –an Introduction Semester: 1

Credits: 2, Hours: 30

યુનિટ	વિષય
૧	<p><u>ભારતીય જ્ઞાન પ્રણાલી અને પરંપરા.</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ ભારતનાં સ્વ નો સાક્ષાત્કાર.➤ ગૌરવશાળી ભારત અને તેની જ્ઞાનપરંપરા.➤ ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતાની મહાયાત્રા.➤ ભારતીય જ્ઞાનપરંપરાનો વિશ્વસંચાર અને વિશ્વને ભારતનું યોગદાન.➤ ભારતમાં જ્ઞાન અને વિજ્ઞાનની ઉજ્જવળ પરંપરાનો આલેખ.
૨	<p><u>ભારતીય જ્ઞાન પરંપરામાં જીવન દર્શન.</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ ભારતીય જ્ઞાન પરંપરામાં જીવનદ્રષ્ટિ અને દર્શન.➤ ભારતીય જ્ઞાન પરંપરામાં નિહિત વિભાવનાઓ<ul style="list-style-type: none">• જન્મ મરણ, જીવન પુર્નજન્મ, કર્મનો સિધ્ધાંત, સુખની અવધારણા, આદર્શજીવન, પુણ્ય-પાપ, મોક્ષ.➤ ભારતીય જ્ઞાન પરંપરામાં માનવીય સમાજ માટેની દ્રષ્ટિ.➤ સહઅસ્તિત્વ, ઉપવાસનાનું વૈવિધ્ય, પ્રકૃતિ અંગેના વિચાર.➤ વિશ્વ કલયાણની ભાવનાથી વસુદૈવ કુંટુમ્બકમનાં ઉત્કર્ષ સુધી.➤ ભારતીય વાંગ્મય અને સમાજની જીવન પધ્ધતિમાં રહેલ જ્ઞાનપરંપરા.➤ ભારતીય જ્ઞાનપરંપરામાં નિહિત ચાર પુરુષાર્થ

ઉદ્દેશ્યો

- વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય જ્ઞાન પ્રણાલીના પરિપ્રેક્ષ્ય ની સમજ કેળવાય અને તેના વિશે સ્વીકૃતિ નો ભાવ કેળવાય.
- વિદ્યાર્થીઓને ભારતના મૂળભૂત સત્વ નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ થાય અને ભારતીય અસ્મિતા શું છે તેનાથી પરિચિત કરવા.
- આપણાં પરંપરાગત જ્ઞાન અને તેના ખ્યાલની સમજ કેળવવી.
- ભારતીય જ્ઞાન પ્રણાલી પર ચર્ચા, વિચારોનું આદાન-પ્રદાન અને જોડાણ માટે પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડવા માટે.
- સમાજ અને શિક્ષણમાં ભારતીય જ્ઞાન પ્રણાલીઓની સમકાલીન સુસંગતતા અને આવશ્યકતા વિશે જાગૃત કરવા.
- સમાજ અને શિક્ષણમાં ભારતીય જ્ઞાન પ્રણાલીઓની સમકાલીન સુસંગતતા અને આવશ્યકતા વિશે જાગૃત કરવા.
- ભારતીય જ્ઞાનનાં રક્ષણની જરૂરિયાત વિષે અને તેનાં મહત્વને જાણવા પ્રત્યે સંવેદનશીલ માનસ કેળવવું.

અધ્યયન નિષ્પત્તિ

- વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય જ્ઞાન પ્રણાલીની મૂળભૂત બાબતોની સમજ અને કેળવાશે તથા તેની સુસંગતતા અને વિવિધ ક્ષેત્રોમાં તેની ઉપયોગીતા વિષયક જાગૃતિ આવશે.
- આ અધ્યયન સંબંધિત શૈક્ષણિક શાખાઓનાં ભાવી સંશોધનોમાં અને તેની વર્તમાન ઉપયોગીતામાં પણ પ્રેરણારૂપ થશે.
- IKS, વિદ્યાર્થીના સર્જનાત્મક કૌશલ્યને તથા નવિનનતમ વિચારને પ્રેરીત કરશે.
- વધુમાં, તે વિદ્યાર્થીઓને તેમનો આત્મવિશ્વાસ વધારવામાં મદદ કરશે.
- આ અધ્યયન દ્વારા વિદ્યાર્થી વધુ ખુલ્લા મન થી વિચારતો થશે તથા તેનામાં વધેલા આત્મવિશ્વાસથી તેમની સૌંદર્યલક્ષી સર્જનાત્મકતામાં વધારો થશે.

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કપૂર કપિલ, સિંહ અવધેશ (2021). "ઇન્ડિયન નોલેજ સિસ્ટમ્સ વોલ્યુમ - I અને II", ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ એડવાન્સ સ્ટડી, શિમલા, એચ.પી.
2. બી. મહાદેવન, "ઇન્ડ્રોડક્શન ટુ ઇન્ડિયન નોલેજ સિસ્ટમ્સ", આઈઆઈએસસી બેંગ્લોર
3. આર.સી. મજુમદાર, "એન્થિયન્ટ ઇન્ડિયા", મોતીલાલ બનારસીદાસ, પબ્લિશર્સ, નવી દિલ્હી, પ્રથમ આવૃત્તિ, વારાણસી, 1952, પુનઃમુદ્રણ 2003.
4. બેશમ, એ.એલ. (એડ.). "એ કલ્ચરલ હિસ્ટરી ઓફ ઇન્ડિયા", નવી દિલ્હી, ઓક્સફર્ડ યુનિવર્સિટી પ્રેસ, 1975.
5. શ્રી અરબિંદો, "ધ ફાઉન્ડેશન ઓફ ઇન્ડિયન કલ્ચર", SABDA, શ્રી અરબિંદો આશ્રમ, પોંડિચેરી, 1972. ગુજરાતી ભાષાંતર તરીકે પણ ઉપલબ્ધ છે "ભારતીય સંસ્કૃતિનાં પાયા"
6. શ્રી અરબિંદો, "ઇન્ડિયાસ રીબર્થ", SABDA, શ્રી અરબિંદો આશ્રમ, પોંડિચેરી, 1972.
7. સ્વામી વિવેકાનંદ, "ભારત મા આપેલા ભાષણો", બુક્સ લાઇબ્રેરીઆ, 2020
8. શરદ હેબાલકર, "ભારતીય સંસ્કૃતિ નો વિશ્વ સંચાર", સાહિત્ય સાધના ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ, 2004.
9. શ્રી અરબિંદો અને શ્રી માતાજી, "ચાર તપસ્યાઓ અને ચાર મુક્તિ", SABDA, શ્રી અરબિંદો આશ્રમ, પોંડિચેરી.
10. સ્વામી વિવેકાનંદ, "સપનાઓ નુ ભારત", ડાયમંડ બુક્સ, નવી દિલ્હી.
11. બી એસ શાહ, "શિક્ષણ ચિંતકોનુ શિક્ષણ દર્શન", બી એસ શાહ પ્રકાશન,
12. વી એચ પટેલ, "હિન્દુ ધર્મ ની મહાનતા", પ્રવિણ પ્રકાશન, રાજકોટ, 2015
13. વી કે ભટ્ટ, "શ્રી અરવિંદ નુ તત્વ દર્શન", યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.
14. કાટધરે ઇન્દુમતી, "કુટુંબ ઔર કુટુંબ શિક્ષા", પુનરુત્થાન વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ